

efforcée de retenir ce trait caractéristique précieux de notre législation actuelle qui donne, il est vrai, aux organes appelés à décider un appui suffisant mais qui pourtant leur laisse la liberté d'adapter leurs décisions aux besoins du présent.

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Přídělové nemovitosti, které nebyly přiděleny jako rolnický nedíl, mohou za účinnosti zákona ze dne 27. května 1931 č. 93 Sb. z. a n. až na výjimky, v tomto zákoně stanovené, býti po dobu uvedenou v § 2, odst. 1. a 2. zmíněného zákona mezi živými zcizeny, zatíženy a propachtovány jen se svolením Státního pozemkového úřadu.

Senáty nejvyššího soudu řešily v poslední době odchylně otázku, zda zákaz zcizení přídělového pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu brání, ode dne, jímž ustanovení § 2 zákona č. 93/1931 nabylo účinnosti, i zatížení přídělového pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu.

Rozhodnutí ze dne 17. února 1933 R II 16, 17/33 zodpovědělo tuto otázku záporně, vycházejíc z názoru, že i podle § 2 zákona č. 93/1931 je zůstaveno Státnímu pozemkovému úřadu, zda a jak chce omeziti právo získané přídělem, a že, omezil-li příděl jen zákazem zcizení, toto omezení nevylučuje zatížení přídělu.

Rozhodnutí ze dne 13. října 1932 R II 360/32 bylo v zásadě stejné, povolivší zatížení příděleného pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu, ač již platilo ustanovení § 2 zákona č. 93/1931, ježto na pozemku byl poznamenán jen zákaz zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu.

V rozhodnutí ze dne 9. března 1933 R II 57/33 byl vysloven opačný názor, neboť byla jím zamítnuta žádost o vklad užívacího práva na přídělených pozemcích vzhledem k § 2 zákona č. 93/1931 pro nedostatek svolení Státního pozemkového úřadu, ačkoli ze spisů vyplývalo, že na pozemcích byl poznamenán jen zákaz zcizení, nikoli i zákaz zatížení bez svolení Státního pozemkového úřadu.

Vzhledem k tomuto rozporu přikázal první prezident nejvyššího soudu spornou otázku plenárnímu senátu, jenž ji zodpovídá, jak v čele uvedeno.

D ů v o d y: Až do účinnosti malého přídělového zákona ze dne 27. května 1931 č. 93 Sb. z. a n. bylo podle § 23 přídělového zákona ze dne 30. ledna 1920 č. 81 Sb. z. a n. věcí Státního pozemkového úřadu, aby při přídělu, s výjimkou rolnických nedílů, stanovil, zda a jak se přídělcovo právo k přídělené půdě omezuje a jaké následky jsou spojeny se stanoveným omezením a s jeho nedodržením. To platilo i o omezení co do zcizení, zatížení a propachtování přídělené půdy. I tu záviselo na rozhodnutí Státního pozemkového úřadu,

zda a kterým z těchto omezení se přidělená půda zatíží. Nejvyšší soud zaujal za platnosti přidělového zákona č. 81/20 v rozhodnutích sb. n. s. č. 10.418 a č. j. R III 145/31 stanovisko, že vázne-li na přidělené nemovitosti jen zákaz zcizení, není v tom zákaz zatížení a že tudíž zákaz zcizení přiděleného pozemku není na překážku jeho zatížení. Malým přidělovým zákonem ze dne 27. května 1931 čis. 93 Sb. z. a n., který nabyl účinnosti dnem vyhlášení, 12. června 1931, byl přidělový zákon č. 81/1920, jakž vysloveno v čl. I. zákona čis. 93/1931, změněn a doplněn a je v § 2, odst. 1. stanoveno, že půdu, která nebyla přidělena jako rolnický nedíl, je dovoleno propachtovati, zciziti mezi živými a zatížiti jen se svolením Státního pozemkového úřadu, při výměře až do pěti hektarů veškeré této půdy do čtyř let, v ostatních případech do desíti let, počítaných od knihovního vkladu vlastnického práva původním nabyvatelům, stal-li se však vklad vlastnického práva před účinností tohoto zákona, počítaných ode dne jeho účinnosti. Podle odstavce 2. § 2 potřebují však i po lhůtách v odst. 1. uvedených vlastníci svolení Státního pozemkového úřadu ke zcizení a k zatížení, dokud bude na nabytých nemovitostech váznouti pohledávka státu, státního fondu nebo náhradové banky z poskytnutého úvěru. Právní jednání bez svolení Státního pozemkového úřadu podle odst. 1. a 2. jsou podle odst. 3. § 2 neplatná. Výjimky, co se týče požadavku svolení Státního pozemkového úřadu, stanoveny v odst. 4. § 2, v § 3 a 7 uvedeného zákona. Při srovnání § 2, odst. 1. až 3. zákona čis. 93/1931 s § 23 zákona čis. 81/1920, nemůže, hledíc k ustanovení čl. I. zákona č. 93/1931, že se přidělový zákon čis. 81/1920 zákonem čis. 93/1931 mění a doplňuje, býti pochybnosti o tom, že § 23 přidělového zákona čis. 81/1920 byl § 2 malého přidělového zákona č. 93/1931 změněn tak, že, kdežto do účinnosti zákona čis. 93/1931 záviselo na Státním pozemkovém úřadě, na jeho rozhodnutí, kterým z omezení uvedených v § 2, odst. 1. zákona č. 93/1931 bude přidělený pozemek zatížen, zatěžují nyní všechna v onom § vypočtená omezení přidělený pozemek již ze samého zákona a není nadále ponecháno Státnímu pozemkovému úřadu, by, jak tomu bylo až do účinnosti malého přidělového zákona, ona omezení určoval. Omezení podle § 2, odst. 1. až 3. zákona čis. 93/1931 týkají se a postihují nejen nemovitosti, jež teprve za účinnosti tohoto zákona byly nebo budou přiděleny, nýbrž postihují i pozemky již dříve přidělené, pokud neuplynou lhůty, podle odstavce 1. a 2. § 2. To vyplývá z § 2 a 6. zákona, neboť mluví se tu (§ 2) výslovně i o přidělových nemovitostech, k nimž právo vlastnictví bylo vloženo před účinností tohoto zákona. Názor, že i za účinnosti malého přidělového zákona je ponecháno Státnímu pozemkovému úřadu, by určil, zda vůbec a kterým z omezení podle § 2, odst. 1. zákona má býti přidělená nemovitost ztížena, nemá v zákoně čis. 93/1931 opory a nelze jej srovnati s ustanovením § 2 tohoto zákona. Mylným bylo by také míti za to, že i za účinnosti malého přidělového zákona č. 93/1931, stížen-li přidělený pozemek z dřívějška jen záka-

zem zcizení, nevadí to zatížení přidělové nemovitosti. Tento názor byl by správný, kdyby bylo zůstalo při § 4, odst. 2. vládního návrhu, kde se pravilo, že se zákonem nic nemění na konečných rozhodnutích, dohodách a rozhodnutích o svolení, pokud jimi nebyly nabyvatelům vůbec uloženy závazky neb omezení pro pacht, zcizení a zavazení, nebo byly jim uloženy, avšak omezené časem na kratší dobu. Podle toho měla zůstati v platnosti ustanovení konečných rozhodnutí, dohod a rozhodnutí o svolení, pokud co do pachtu, zcizení a zavazení byla pro nabyvatele příznivější než ustanovení zákona. Avšak § 4, odst. 2. vládní návrhu byl nahrazen § 5, odst. 4. zákona, podle něhož se zákonem nic nemění na konečných rozhodnutích, dohodách a rozhodnutích o svolení, pokud jimi nebyly nabyvatelům uloženy závazky neb omezení ve příčině pachtu, zcizení a zavazení, pokud tento zákon nestanoví jinak. Změněna byla tedy konečná rozhodnutí, dohody a rozhodnutí o svolení, pokud byly nabyvatelům uloženy závazky nebo omezení co do pachtu, zcizení a zavazení, takže v té příčině platí nyní na místech zákon. Nezměněna zůstala jen konečná rozhodnutí, dohody a rozhodnutí o svolení, pokud ukládala nabyvatelům jiné závazky a omezení, než co do pachtu zcizení a zavazení, avšak i ta jen, pokud zákon nestanoví jinak. Jinak stanoví zákon na př. ve příčině patronátu, ohledně závazku podrobiti svobodný majetek scelovacímu řízení a stran povinnosti hospodařiti na přiděleném pozemku sám s rodinou (odst. 2. a 3. § 5). Jsou tím po případě dotčena nabytá práva, ale s tím zákon, jak lze souditi ze zprávy rozpočtového výboru senátu (tisk 462), počítal. Podle důvodových zpráv (tisk 898, 1105, 462) bylo snahou malého přidělového zákona uvolniti pokud lze přidělce v jeho disposičním právu s přidělem, této snaze bylo vyhověno ustanovením §§ 1, 2, odst. 4., 3., 5. a 6., avšak co se týče omezení uvedených v odst. 1 § 2, v tom směru zákon novou úpravou právo nakládati s přiděleným pozemkem neuvolnil.

K vůli úplnosti se dodává, že za účinnosti malého přidělového zákona č. 93/31 nesejde, co se týče nutnosti svolení Státního pozemkového úřadu ke zcizení, propachtování nebo zatížení přidělového pozemku a co se týče neplatnosti smluv bez onoho svolení uzavřených na tom, zdali omezení v § 2 malého přidělového zákona uvedená jsou v pozemkové knize vůbec nebo jen některá z nich zapsána nebo nikoli. Nejde totiž o omezení po rozumu § 23 příd. zákona čís. 81/20 v tom kterém případě rozhodnutím Státního pozemkového úřadu stanovená, nýbrž o omezení zákonem uložená a pozemek ze zákona i bez zápisu do pozemkové knihy postihující. Důvěra v knihy veřejné, pokud jde o ona omezení, je vyloučena.

Plenární rozhodnutí ze dne 16. října 1933, čís. pres. 669/33. Dr. L. D.